

ANASINIFI VE İLKOKUL BİRİNCİ SINIFA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİ GELİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ*

*Mehmet Akif İNCİ***

*Ümit DENİZ****

ÖZET

Sosyal beceriler, küçük yaşlardan itibaren çocuklara kazandırılması gereken ve yaşam boyu gerekli olan becerilerdir. Bu becerilerin okul öncesi dönemde ve devamında gelen ilkököl yıllarında desteklenmesi, çocukların hayatlarının ileriki yıllarında daha uyumlu ve özgüveni yüksek bireyler olarak yetişmesini sağlayabilir. Bu çalışmanın amacı, anasınıfı ve ilkököl birinci sınıfa devam eden çocukların sosyal beceri gelişimlerini incelemektir. Araştırma tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı il merkezinde bulunan altı ilkökoldaki anasınıflarında ve birinci sınıflarda bulunan 294 çocuk oluşturmıştır. Bu çocukların 124'ü anasınıfına 170'i ise birinci sınıfa devam etmektedir. Gresham ve Elliott (1990) tarafından geliştirilen "Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi Temel Eğitim Öğretmen Formu" veri toplamak amacı ile kullanılmıştır. Ölçek, 3 alt boyuttan ve toplam 30 maddeden meydana gelmektedir. "İşbirliği" ve "Öz-Kontrol" alt boyutları 9 maddeden oluşurken, "Atılganlık" alt boyutu 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 3'lü likert tipindedir. Her bir madde "Hiçbir Zaman" (1 puan), "Bazen" (2 puan) ve "Çok Sık" (3 puan) şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçekten en fazla 90, en az 30 puan alınabilmektedir. Verilerin analizinde; frekans, yüzde, aritmetik ortalama gibi betimsel istatistikler ve Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, anasınıfı ve birinci sınıfa devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal beceri puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Anasınıfı ve birinci sınıfa devam eden 73 aylık ve üstü çocukların sosyal beceri puanları arasında da anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Çocukların büyük çoğunluğunun (%65) sosyal beceri düzeyinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal beceriler, okul öncesi dönem, birinci sınıf.

* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalında yapılan "Baba Tutumlarının Anasınıfı ve İlkokul Birinci Sınıfa Devam Eden Çocukların Sosyal Beceri Gelişimlerine Etkisinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Arş. Gör. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi ABD, E-mail: mehmetakifinci@gmail.com

*** Doç. Dr. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi ABD, E-mail: sea_edu2003@yahoo.com

EXAMINING OF SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT OF THE CHILDREN WHO ATTEND KINDERGARTEN AND FIRST CLASSES OF PRIMARY SCHOOL

STRUCTURED ABSTRACT

The aim of this study is to examine the social skills development of kindergarten and elementary school children. The research is a descriptive study in which the scanning model is used. The sample of the study consists of 294 children from the kindergarten and first grade classes of six elementary schools in Muş Province National Education Directorate. "Social Skills Rating System Elementary Teacher Form", which was developed by Gresham and Elliott (1990), has been used with the aim of collecting data. As a result, it has been found that there isn't a significant difference between the social skill points of the children between 60-72 months old who attend kindergarten and first grade classes. Moreover, a significant difference between the social skill scores of kindergarten and first grade class children who are 73 months old or more could not be determined. The majority of children (65%) were determined to be at a moderate level of social skills.

The Introduction and the Aim of the Study: Social skills are the skills which should be imparted to children at an early age and which are necessary life-long. These skills are necessary for social harmony and for the socialization of the individual. If the social harmony and a healthy socialization of the individual are provided, then social problems may decrease. If the children are supported socially and emotionally during pre-school period and during the other periods of school life, it can ensure the children to grow up as more cohesive and self-esteem individuals in the following years. Students who can study in cooperation and who are sufficient both socially and emotionally are expected to be more successful academically (Rocha-Decker, 2004; Seven, 2006). Having social skills takes an important place in every field of life. Early childhood stage is one of the stages which requires these skills a lot. Social competency of the child in this period affects the child's social and academical competency in the future (Bülbül, 2008). If positive features of the individual such as being honest, trustworthy and helpful or his negative features such as being selfish, inconsistent, liar, trickster and coward become a part of his individuality, then these are the results of socialization process (Cerrahoğlu, 2002; Kapıkran, Bora İvrendi and Adak, 2005).

Given this information, it can be understood how important it is to gain social skills at early childhood. Starting from here, in this research, it is aimed to examine social skill development of the children who attend kindergarten and first grade classes.

Method: The sample of this study, which is a descriptive study in scanning model, consists of 294 children from the kindergarten and first grade classes of six elementary schools in Muş Province National Education Directorate in the education year of 2012-2013. 124 of these children are kindergarten students and 170 are first grade students.

As the means of collecting data, "Social Skills Rating System Elementary Teacher Form" has been used with the aim of determining the social skills of the children. It has been translated into Turkish by

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Seven (2006). The scale consists of three subscales and total 30 items. While "Cooperation" and "Self-Control" subscales consist of 9 items, "Assertiveness" subscale consists of 12 items. The scale is a trio Likert-type one. Each item has been rated as "Never" (1 point), "Sometimes" (2 points) and "very often" (3 points). The highest point that can be taken from the scale is 90 and the lowest is 30. In the analysis of data; descriptive statistics such as frequency, percentage and arithmetic mean and also Mann-Whitney U Test have been used. For all SSRS/ET-Social Skill section Alpha value is .94, for Cooperation factor the value is .93, for Self-Control factor the value is .86 and for the Assertiveness factor the value is .83.

In this study in order to determine the reliability of the scale for the children in Muş Province, Alpha Cronbach test values have been found as .89 for Cooperation factor, .86 for Self-Control factor, .91 for Assertiveness factor and .94 for the total.

Results and Discussion: According to the study results, despite the fact that there isn't a significant difference ($p>.05$) between the social skill points of the children between 60-72 months old who attend kindergarten and first grade classes, it can be seen that the social skill points of the children between 60-72 months old who attend kindergarten are higher than the social skill points of the children between 60-72 months old who attend first grade classes. Moreover, although there isn't a significant difference ($p>.05$) between the social skill scores of kindergarten and first grade class children who are 73 months old or more, it can be seen that the social skill points of the children who are 73 months old or more and who attend kindergarten are higher than the social skill points of the children who are 73 months old or more and who attend first grade classes. These results show that, in this study, the class factor isn't effective on the social skill levels of the children who attend kindergarten and first grade classes. The fact that there isn't statistically a difference between the social skill levels of the children who attend kindergarten and first grade classes may result from children's showing similar developmental features in both levels or may result from their schools' or families' having similar educational features. However, families and teachers expect a higher level of social skills from the children who attend primary school. While looking to another result of the study, we can see that both children who are 60-72 months old (%66,5) and children who are 73 months old or more (%63,3) have similar social skill levels. It can be said that most of the children (%65) have Average social skill levels. Getting 83-90 points from Social Skills Rating System Elementary Teacher Form shows a high social skill level, getting 60-82 shows an average social skill level and getting 30-59 shows a low social skill level. In a research done with the same sample group by İnci (2014), it can be seen that nearly half of the children (%45,6) are the first child of the family, more than half of the children (%77,9) have 2-4 brothers or sisters and most of the children (%83,3) have an elementary family. Moreover, it has been emphasized that nearly half of the mothers (%48,3) are lettered or elementary school graduates, most of the mothers (%85,4) doesn't have a job, nearly half of the fathers (%40,1) are high school graduates and nearly half of the fathers (46,9) are civil servants. In this study, it can be seen that the children in the study group and their families have similar features. The fact that most of the children who are 60-72

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

months old and who are 73 months old or more have similar social skill levels may be related to children's and families' having such similar features.

Conclusion and Suggestions: As a result of this study which examines the social skill points of the children who attend kindergarten and first grade classes, it has been found that there isn't a significant difference between the social skill points of the children between 60-72 months old who attend kindergarten and first grade classes. Moreover, a significant difference between the social skill scores of kindergarten and first grade class children who are 73 months old or more could not be determined. It can be said that most of the children (%65) have Average social skill levels.

The following suggestions can be made on the results of the study. While considering the fact that the child's showing a healthy social progress can positively affect other developmental fields mainly the emotional progress, it can be said that families and pre-school teachers have prominent significance to support the child who starts to gain social skills in the first years of the life. Therefore, parents and teachers, primarily as true role models and by showing consistent behaviors, must support the children to develop true social skills. In addition to this, ensuring an appropriate social environment in which the children develop social skills and doing more activities for social-emotional developments of the children as well as cognitive development in the schools are very important.

Key Words: Social skills, preschool period, first grade.

Giriş

Sosyal beceriler, küçük yaşlardan itibaren çocuklara kazandırılması gereken ve yaşam boyu gerekli olan becerilerdir. Bu beceriler, toplumsal uyum ve bireyin sosyalleşmesi için gereklidir. Toplumsal uyum ve bireyin sağlıklı sosyalleşmesi sağlanabildiği ölçüde toplumsal problemler azalabilir. Çocukların okul öncesi dönemde ve devamında gelen ilkököl yıllarında sosyal ve duygusal olarak desteklenmeleri, okul hayatının ileriki yıllarında daha uyumlu ve özgüveni yüksek bireylerin yetişmesini sağlayabilir. İşbirliği içinde çalışabilen, sosyal ve duygusal olarak yeterli olan çocukların akademik olarak daha başarılı olmaları beklenir (Rocha-Decker, 2004; Seven, 2006).

Sosyal becerilere sahip olmak yaşamın her alanında önemli bir yer tutmaktadır. Erken çocukluk dönemi bu becerilere oldukça fazla gereksinim duyulan dönemlerden biridir. Çocuğun bu dönemdeki sosyal yeterliliği gelecekte onun sosyal ve akademik yeterliliğini etkilemektedir (Bülbul, 2008). Bu bağlamda çocuklar sevgi, saygı ve hoşgörüye dayanan bir sosyalleşme sürecinden geçtiğinde kendi davranışlarını denetleyen, başkalarının haklarına saygılı, toplumsal bilinci gelişmiş, problem çözme ve karar verme becerisine sahip bireyler olacaklardır. Bireyin dürüst, güvenilir, yardım sever, içinde bulunduğu toplumun yararına çalışma vb. olumlu özelliklerin ya da bencil, tutarsız, yalancı, hilekâr, korkak vb. olumsuz özelliklerin kişiliğinin bir parçası haline gelmesi sosyalleşme sürecinin sonuçlarıdır (Cerrahoğlu, 2002; Kapıkıran, Bora İvrendi ve Adak, 2005).

Kişilerarası ilişkilerin kurulmasında ve sosyal amaçların gerçekleştirilmesinde çok önemli role sahip olan sosyal beceriler geliştirilmezse çocuklar davranış problemleri yaşar ve sosyal gelişimleri sekteye uğrar. Aynı zamanda bu çocuklar okula karşı olumsuz bir tutum sergileme, ergenlikte antisosyal davranışlarda bulunma, suça karışma, yetişkinliğe adapte olamama, iş

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

hayatında başarısızlık gibi birçok olumsuz durumla karşı karşıya kalırlar. Erken dönemlerde fark edilmeyen ve süreklilik gösteren topluma uyum sorunlarının sonradan değiştirilmesi oldukça güç olabilmektedir. Erken çocukluk döneminde çocukların sosyal becerilerinin yeterli ve uygun bir şekilde desteklenmesi, daha sonraki dönemlerde ortaya çıkabilecek söz konusu problemleri önlemek açısından önem taşımaktadır (Rocha-Decker, 2004; Avcıoğlu, 2007).

Bu bilgiler göz önüne alındığında erken çocukluk döneminde sosyal becerilerin kazanılmasının ne denli önemli olduğu anlaşılmaktadır. Buradan yola çıkılarak bu araştırmada, anasınıfı ve ilkököl birinci sınıfa devam eden çocukların sosyal beceri gelişimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Çalışma Grubu

Tarama modelinde betimsel bir çalışma olan araştırmanın çalışma grubu, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Muş İl Merkezinde bulunan resmi ilkökulların anasınıfları ile birinci sınıflarına devam eden tüm çocuklara ulaşmanın zaman ve maliyet açısından mümkün olamayacağı düşünülmekle kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı il merkezinde bulunan altı ilkökuldaki anasınıfı ve birinci sınıfa devam eden 294 çocuk araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Bu çocukların 124'ü anasınıfına 170'i ise birinci sınıfa devam etmektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak; çocukların sosyal becerilerini tespit etmek için "Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi Temel Eğitim Öğretmen Formu (Social Skills Rating System Elementary Teacher Form)" kullanılmıştır.

Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi Temel Eğitim Öğretmen Formu

Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi (SBDS), Gresham ve Elliott (1990) tarafından geliştirilen okul öncesi, temel eğitim ve ortaokul çocuklarının okul ve aile tarafından şekillendirilen sosyal davranışlarını sınıflandırarak açıklayan standart bir testtir. SBDS'nin önemli bir özelliği temel eğitim ve okul öncesi ile ilgili ölçümlerde ebeveyn ve öğretmen formlarına sahip olmasıdır. Böylece sosyal işlevin değerlendirilmesinde daha anlamlı bilgilerin elde edilmesi mümkün olur (Gresham ve Elliot, 1990). SBDS, okul öncesi sosyal davranışların değerlendirilmesinde ölçeğin iki ayrı formundan yararlanılabileceğini önermektedir: (1) Ebeveyn Formu ve (2) Öğretmen Formu. Ayrıca sosyal beceriler ve problem davranışlar olmak üzere iki takım sosyal davranış verisi sağlamaktadır. Temel eğitim düzeyinde bunlara ek olarak Öğretmen Formu'nda "Akademik Yeterlilik" ile ilgili maddeler de bulunmaktadır (Seven, 2006).

SBDS; sosyal becerileri ölçmek için ebeveyn, öğretmen ve öğrenci formları kullanır. SBDS'nin ebeveyn ve öğretmen formları üç gelişimsel seviyeye ayrılmıştır: Okul öncesi (3-5 yaş), temel eğitim (anasınıfı-6. sınıf) ve ortaöğretim (7.-12. sınıf). Öğrenci Formu, öğrenci 3. sınıfta yeterli derecede okuma kapasitesine sahip olduğunda uygulanmaya başlanır. SBDS formları üç alt boyut içermektedir. "İşbirliği" ve "Öz-Kontrol" alt boyutları 9 maddeden oluşurken, "Atılganlık" alt boyutu 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 3'lü likert tipindedir. Her bir madde "Hiçbir Zaman" (1 puan), "Bazen" (2 puan) ve "Çok Sık" (3 puan) şeklinde derecelendirilmiştir. Bu ölçekte sosyal beceriler ve problem davranış seviyeleri; düşük, ortalama, üstün şeklinde ifade edilir. Ölçekten en fazla 90, en az 30 puan alınabilir. SBDS ile standart puanlar yüzde oranları, güvenilirlik hesapları istatistiksel işlemleri yapılabilir ve davranış seviyeleri belirlenebilir (Seven, 2006).

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Gresham ve Elliott (1990) tarafından yapılmıştır. Buna göre SBDS'nin değişik formlarının ortalama Alfa Güvenirlik Katsayısı sosyal beceriler için .90 ve test-tekrar test korelasyonu ise .85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığı

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

.83-.94 arasında tespit edilmiştir. SBDS/TE-ÖF'un geçerliği için "Sosyal Davranış Değerlendirmesi", "Çocuk Davranışları Öğretmen Raporu Formu" ve "Harter Öğretmen Puanlama Ölçeği" ölçekleriyle karşılaştırılarak tutarlılıklarına bakılmıştır. Sonuçlar .44 ile .70 arasında bulunmuştur (Diperna ve Volpe, 2005; Oprea, 1998: akt. Seven, 2006).

Ölçek, Seven (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. SBDS/TE-ÖF'den elde edilen puanların güvenilirliği iki ayrı yöntemle hesaplanmıştır. SBDS/TE-ÖF Sosyal Beceri Bölümünün tümü için Alpha değeri .94, İşbirliği faktörü için .93, Öz-kontrol faktörü için .86 ve Atılmanlık faktörü için .83 bulunmuştur. İki test korelasyonu ise aynı sırayla şöyledir: .93, .93, .88, ve .83'tür. Testin tümü ve alt ölçekler için puanların güvenilirliğinin yüksek olduğu söylenebilir (Seven, 2006).

Bu çalışmada ise ölçeğin Muş ilindeki çocuklar için güvenilirliğini belirlemek amacı ile yapılan Alpha Cronbach testi değerleri sırası ile İşbirliği faktörü için .89, Öz-kontrol faktörü için .86, Atılmanlık faktörü için .91 ve toplamda .94 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizleri SPSS 18.00 sürümünü kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde; frekans, yüzde, aritmetik ortalama gibi betimsel istatistikler ve Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır.

Bulgular ve Tartışma

"Baba Tutumlarının Anasınıfı ve İlkokul Birinci Sınıf Devam Eden Çocukların Sosyal Beceri Gelişimlerine Etkisinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilen bu makalede bulgular tablolar ile sunulmuştur. Araştırma bulguları sadece araştırmaya alınan çocuklara aittir tüm çocuklara genellenmemiştir.

Tablo 1. Farklı Yaşlarda Olan Anasınıfı ve Birinci Sınıf Devam Eden Çocukların Sosyal Beceri Puanlarına Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Sosyal Beceri Puanı					
	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Anasınıfı					
60-72	114	63,85	7278,50		
73 ve üstü	10	47,15	471,50	416,500	,159
Birinci sınıf					
60-72	41	77,30	3169,50		
73 ve üstü	129	88,10	11365,50	2308,500	,221
60-72 Aylık					
Anasınıfı	114	78,60	8960,00		
Birinci sınıf	41	76,34	3130,00	2269,000	,783
73 ve Üstü Aylık					
Anasınıfı	10	47,10	471,00		
Birinci sınıf	129	71,78	9259,00	416,000	,062

(p>.05)

Tablo 1 incelendiğinde, anasınıfına ve birinci sınıfa devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal beceri puanları arasında anlamlı bir fark olmamasına (p>.05) rağmen anasınıfına devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal beceri puanlarının birinci sınıfa devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal beceri puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca, anasınıfına ve birinci sınıfa devam eden 73 aylık ve üstü çocukların sosyal beceri puanları arasında anlamlı bir fark olmamasına (p>.05) rağmen birinci sınıfa devam eden 73 aylık ve üstü çocukların sosyal beceri puanlarının anasınıfına devam eden 73 aylık ve üstü çocukların sosyal beceri puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, bu çalışmada, anasınıfı ve birinci sınıftaki çocukların sosyal beceri düzeylerinde sınıf faktörünün etkili olmadığını göstermektedir. İstatistiksel olarak anasınıfı ve birinci

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

sınıfa devam eden çocuklar arasında sosyal beceri düzeylerinde farklılık olmaması, her iki gruptaki çocukların gelişimsel olarak yakın özellikler göstermesine bağlı olabileceği gibi bu çocukların eğitim aldığı okullarda ya da ailelerinde eğitimsel açıdan benzer özelliklerin olmasına da bağlı olabilir. Oysaki ilkökula başlayan çocuklardan aileler ve öğretmenler daha üst düzeyde sosyal beceri bekler.

Okul öncesi dönem; çocukların iyi iletişim becerileri sergiledikleri, karmaşık sosyal oyunlara dâhil oldukları, akranlarına karşı arkadaşça ve neşeli davranışlar sergiledikleri ve duygularını kontrol etmeyi öğrendikleri bir dönemdir (Rocha-Decker, 2004). Okul öncesi dönemde edinilen bu beceriler çocukların ilkökul ve sonraki eğitim yaşamlarında okula uyumlarını önemli ölçüde etkilemektedir (Ladd, Price ve Hart, 1988). Okul öncesi eğitiminden yararlanan çocuklar, oyunda, akran ilişkilerinde ve duygu kontrolünde daha çok istendik davranışlar sergilerler. İlkokul döneminde de bu özellikler okullarda eğitim ve öğretim ile geliştirilir. Okul öncesi eğitimi alan ilkökul çocuklarının sosyal beceri düzeyinin okul öncesi eğitiminden yararlanmayanlara göre daha iyi düzeyde olacağını öngörülür. Bu çalışmada sınıflar arasında fark olmaması, bu beklentilerin karşılanmadığını ya da birinci sınıfa devam eden çocukların çoğunluğunun okul öncesi eğitimden yararlanmamış olabileceğini akla getirmektedir.

Tablo 2. Anasınıfı ve Birinci Sınıf Devam Eden Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri

Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri						
	Anasınıfı (n:124)		Birinci sınıf (n:170)		Toplam (n:294)	
	f	%	f	%	f	%
60-72 Aylık						
Yüksek	20	17,5	7	17,1	27	17,4
Orta	76	66,7	27	65,9	103	66,5
Düşük	18	15,8	7	17,1	25	16,1
73 Aylık ve Üstü						
Yüksek	-	-	33	25,6	33	23,7
Orta	8	80,0	80	62,0	88	63,3
Düşük	2	20,0	16	12,4	18	12,9
Tüm Çocuklar						
Yüksek	20	16,1	40	23,5	60	20,4
Orta	84	67,7	107	62,9	191	65,0
Düşük	20	16,1	23	13,5	43	14,6

Tablo 2 incelendiğinde, hem 60-72 aylık olanlarda (%66,5) hem de 73 aylık ve üstü olanlarda (%63,3) benzer sosyal beceri düzeyi söz konusudur. Çocukların büyük çoğunluğunun (%65) sosyal beceri düzeyinin *Orta* seviyede olduğu söylenebilir. Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi Temel Eğitim Öğretmen Formundan alınan puanın 83-90 arasında olması yüksek sosyal beceri düzeyini, 60-82 arasında olması orta, 30-59 puan arasında olması ise düşük sosyal beceri düzeyini göstermektedir.

İnci (2014) tarafından aynı çalışma grubu ile yapılan çalışmada, çocukların yarısına yakınının (%45,6) ailenin ilk çocuğu, yarısından fazlasının (%77,9) 2-4 kardeşe sahip olduğu ve çoğunun (%83,3) çekirdek aileye sahip olduğu görülmüştür. Yine çocukların annelerinin yarısına yakınının (%48,3) okuryazar veya ilköğretim mezunu olduğu ve çoğunun (%85,4) çalışmadığı, babalarının ise yarısına yakınının (%40,1) lise mezunu olduğu ve yine yarısına yakınının (46,9) devlet memuru olduğu vurgulanmıştır.

Bu çalışmada, çalışma grubundaki çocukların ve ailelerinin benzer özelliklere sahip olduğu görülmektedir. 60-72 aylık ile 73 aylık ve üstü gruptaki çocukların çoğunun benzer sosyal beceri düzeyine sahip olmaları aile ve çocukların bu benzer özellikleri ile ilişkili olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Anasınıfı ve ilkökul birinci sınıfa devam eden çocukların sosyal beceri düzeylerinin incelendiği çalışma sonucunda; anasınıfı ve birinci sınıfa devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

beceri puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Anasınıfı ve birinci sınıfa devam eden 73 aylık ve üstü çocukların sosyal beceri puanları arasında da anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Çocukların büyük çoğunluğunun (%65) sosyal beceri düzeyinin orta seviyede olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilebilir. Çocuğun sağlıklı bir sosyal gelişim göstermesi, başta duygusal gelişim olmak üzere diğer gelişim alanlarını da olumlu etkileyebileceği göz önüne alındığında, yaşamın ilk yıllarında kazanılmaya başlanan sosyal becerilerin desteklenmesinde çocuğun ilk etkileşime girdiği ebeveynlerine ve okul öncesi öğretmenlerine ciddi görevler düştüğü söylenebilir. Bu nedenle ebeveynler ve öğretmenlerin, öncelikle doğru model olarak ve tutarlı davranışlar sergileyerek çocuklara doğru sosyal beceriler geliştirmeleri konusunda destek olmaları gerekir. Bununla beraber, çocuğun sosyal becerilerini geliştirebileceği uygun bir sosyal ortamın sağlanması ve okullarda bilişsel gelişim gibi gelişim alanlarının yanı sıra sosyal-duygusal gelişimin de geliştirilmesi yönünde daha çok etkinliğe yer verilmesi önemlidir.

KAYNAKÇA

- AVCIOĞLU, H. (2007). İşitme Engelli Çocuklara Sosyal Becerilerin Öğretilmesinde İş Birlikçi Öğrenme Yöntemi İle Sunulan Öğretim Programının Etkililiğinin İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 313-347.
- BÜLBÜL, N. E. (2008). *4 Yaş Çocuklarının Sosyal Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- CERRAHOĞLU, S. (2002). *Sosyal Beceri Eğitiminin İlköğretim Çocuklarının Öz Kavramı Düzeylerine Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- GRESHAM, F. M. and ELLIOTT, S. N. (1990). *Social Skills Rating System*. Circle Pines, MN: American Guidance Service.
- İNCİ, M. A. (2014). *Baba Tutumlarının Anasınıfı ve İlkokul Birinci Sınıfa Devam Eden Çocukların Sosyal Beceri Gelişimlerine Etkisinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- KAPIKIRAN, N. A., BORA İVRENDİ, A. ve ADAK, A. (2005). Okul Öncesi Çocuklarında Sosyal Beceri: Durum Saptaması. *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 1-8.
- LADD, G. W., PRICE, J.M. and HART, C. H. (1988). Predicting Preschoolers' Peer Status From Their Playground Behaviors. *Child Development*, 59(4), 986-992.
- ROCHA-DERKER, M.S. (2004). *The Development and Validation of The Proactive Assesment of Social Skill For Preschool Children*. Unpublished Doctoral Dissertation, Presented To The College of Education and The School of Universty of Oregon, ABD.
- SEVEN, S. (2006). *6 Yaş Çocuklarının Sosyal Becerileri İle Bağlanma Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

İNCİ, M.A., DENİZ, Ü., Anasınıfı ve İlkokul Birinci Sınıfa Devam Eden Çocukların Sosyal Beceri Gelişimlerinin İncelenmesi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3 Winter 2015, p. 545-552, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7554>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

